

REDACTIA

Arad, Str. Anloș (Adam)

ABO MENTUL

Peru Austro-Ungaria  
de un an fl. 10; pe 1/2  
an fl. 6; pe 1/4 de an  
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

Nr. de Duminecă pe  
an fl. 2.—

Imbu România și străinătate  
pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

# TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anloș (Adam)

INSERȚIUNELOR:

de 1 și 2 săptămâni: prima dată  
7 cr.; a doua oară 6 cr.;  
a treia oară 4 cr. și timbru  
de 30 cr. de fiecare puș-  
cațiune.

Atât abonamentele cât și  
inserțiunile sunt a se plăti  
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu  
primim.

## Să intrăm sau să nu intrăm în parlament?

II.

Asupra principiului, dela care pornește discușiunea întrebării, dacă e să intrăm în parlament, nu pot să existe între Români deosebiri de vederi. Toți recunoaștem, că numai siliți nu luăm parte la alegeri și că îndată ce încetează această silă intrăm în parlament. Sila provine dela guvern. Acesta n'are decât să o suspendeze pentru-ca să ne creeze posibilitatea a ne alege deputații nostri. Guvernul, care ar crea această posibilitate, se înțelege, nu mai poate vedea în Români dușmani ai statului, și trebuie să intre în vederile dezvoltate de contele Tisza la banchetul din Arad.

El trebuie să mărturisească mai înainte, deopotrivă cu contele Tisza, „că națiunea maghiară numai așa a ajuns să serbeze aniversarea de o mie de ani a existenței sale, fiindcă ea nu s'a prezentat nici odată ca apăsătoare pentru concetățenii sei de altă limbă, fiindcă ea n'a văzut în aceștia dușmani, ci i-a prăuit și cinstit ca amici.“

Acel guvern trebuie să părăsească calea de până aci și să se întoarcă la politica, care să asigure existența statului peste tot, și să vada în Români pe amicii statului.

Numai dacă se petrece această evoluțiune în politica guvernului, poate fi vorba de suspendarea silii, care ne împune astăzi pasivitatea și numai în acest caz se pot gândi Români la intrarea în parlament. Dar atunci încetează de la sine și interesul politicii maghiare pentru slăbirea elementului românesc și se înlătură prin urmare necesitatea menținerii de stări excepționale în Transilvania. Căci este absurd a presupune, că un guvern, care „cinsteste și prețuiește“ în Români amici, să caute în același timp să-i slăbească și să-i apese.

Pentru-ce dar Români ungureni ar intra în parlament și Ardeleni nu? Căci una din două: sau se petrece evoluțiunea dorită în politica guvernului, sau nu se petrece. Dacă se petrece, este creată posibilitatea atât pentru Ungureni, cât și pentru Ardeleni a intra în parlament. Dacă nu se petrece, suntem siliți și uniți și alții să continuăm a rămăna în rezistență pasivă. Legea electorală particulară, care este astăzi încă în vigoare în Transilvania, nu lipsește pe Ardeleni de posibilitatea a trimite deputați naționali în parlament.

Această lege are în adevăr multe scăderi, între cari cea mai gravă este, că, fiind alcătuită pe principii feudale, reduce numărul alegătorilor români la cifre minime. Dar în Transilvania populația română este în absolută majoritate și cu toate meșteșugurile legii Ardeleni pot să aleagă un număr oare-care de deputați naționali.

Fără îndoială Ardeleni nu vor fi reprezentați în parlament după cuviință în ceea ce privește numărul deputaților; vor fi însă reprezentați după cuviință Ungureni? Sigur nici ei. Dacă scăderile relativ mai mici ale legii electorale ungare nu sunt o pedecă pentru intrarea în parlament a Ungurenilor, pentru ce ar fi scăderile, fie și mai mari, ale legii electorale transilvane pentru Ardeleni? Pentru că sunt **sunt** mai mari? Gradațiunea în scăderi poate să fie un motiv pentru o reformă mai grabnică și mai radicală a legii transilvane, sau pentru înlăturarea acesteia cu totul, însă *nici un motiv pentru cultivarea unui separatism primejdios între Români.*

Onorabilul meu coleg și autorul articolului „Pasivitate sau activitate“ n'a produs alt motiv pentru continuarea pasivității Ardelenilor decât legea electorală. Cred însă că a fost condus la concluziunile sale finale mai mult de simțământul, că Ardeleni se vor hotări mai anevoie de cât Ungureni a intra în parlament. Căci pe pământul Transilvaniei a răsărit pasivitatea și din alte motive ca cele inserise în hotărrea Conferenței naționale de la 1887. Amărăciunea Ardelenilor în urma celor întâmplate la 1865 o va găsi fiecare explicabilă și îndreptată. Insa onorabilul meu coleg recunoaște totodată că de la improvisata adunare din Mercurea la 1869 multe s'au schimbat, și altfel judecăm astăzi de cât atunci și *nimeni nu mai așteaptă de la pasivitate redobândirea drepturilor naționale.* Atunci pentru ce să-o profeseze Ardeleni, nesiliți de nimeni?

Să-mi permită onorabilul meu coleg să mai adaug, că și la 1869 se aflau printre Ardeleni bărbați însemnați, cari combăteau pasivitatea. Andreiu Șaguna cu Nicolae Popea se găseau în fruntea lor. Păreri politice ale unui Andreiu Șaguna trebuie să ne fie mai ales prețioase, fiindcă nici unul din contemporanii sei nu avea raporturi atât de strinse cu certurile politice conducătoare ca densusul. Nici de la moartea lui încoaci nimeni dintre Români n'a ajuns să susțină preste tot raporturi cu aceste cercuri. Șaguna era deci în pozițiune să vada și să cunoască ce se petrece și știa să judece mai bine decât ori-care din ai nostri.

Presupunând că și astăzi încă simțământul amărăciunii printre Ardeleni n'ar permite rațiunii politice să intre în domeniul ei și reprezentanții lor ar declara pasivitatea în tocmă ca în conferența de la 1881; sau, presupunând că ar pute să se ivească de aci încolo momente nouă politice cari pretind susținerea pasivității în Transilvania, nici odată n'as răspunde la întrebarea pusă în fruntea acestor șire: Ungureni să intre în parlament, ear Ardeleni nu. Ci totdeauna aș zice: *Dacă Ardeleni nu pot intra în parlament, nici Ungureni n'au ce căuta acolo, fiindcă una suntem, și una vom să rămănem. Astfel pretinde politica națională.*

Discutați cu ei... Cetitorii și aduc aminte de mărturisirile și constatările prețioase ce le-a făcut „Budap. Hirlap“ în mai mulți numéri ai săi din aceste 2—3 săptămâni, anume despre: „Ligele morale“, de care „maghiarimea are mai mare lipsă de cât de Emke, Femke și celelalte nemzeti szövetséguri“; pe urmă când vorbește despre „nișcarea culturală a naționalităților“; ear în urmă în articolul: „Desvoltarea națională a Turciei.“

În primul seu de la 17 c., „Bud. Hirlap“, discutând asupra stărilor din Austria, zicea într'altel: „

„In statele cu mai multe naționalități asimilarea naționalităților mai slabe este cea mai periculoasă procedură, despre care nici odată nu e sigur, că nu se va sfârși rău“.

Toate aceste enunțaiuni sunt foarte la loc și de reditoare de momente lucide în capetele inferbentate ale ziaristului maghiari.

Și totuși, numai cu o zi mai înainte în numărul dela 16 c. aceeași foaie, astfel își luase primul:

„Ungaria nu este nici țară valahă, nici săscaacă, nici slovacă, nici serbească, ci o monarhie cucerită și întemeiată de Maghiari acum o mie de ani. Statul acesta nu poate fi altul decât numai maghiar și ar înceta să existe fără maghiari“.

Poftim, discutați cu capete d'astea!

## Scrisoarea dlui

### Dr. Alexandru Mocsonyi

#### cătră un redactor.

A doua scrisoare a dlui Al. Mocsonyi, apărută în „Tribuna“ a fost adresată la 27 Iuliu cătră redactorul unui ziar maghiar din Budapesta, care îl rugase să se pronunțe în coloanele foaiei sale în chestiunea pasivității. O copie a scrisorii de pe original german dl Mocsonyi a trimis o și redacțiunii dela „Gazeta Transilvaniei“ de unde o reproducem.

Ni-ar fi plăcut dacă „Tribuna“ ori „Gazeta“ ar fi comunicat și numele redactorului căruia dl Al. Mocsonyi i a trimis scrisoarea ca să ște și publicul românesc cu cine tractează d-sa, fie și numai din „punct de vedere formal“ asupra situației partidului național.

Etată scrisoarea:

„Onorate D-le Redactor! Ați avut amabilitatea a-mi pune repetit la dispozițiune coloanele prețuitei D-voastre foi, de astădată invitându-mă de a mă pronunța și din parte-mi asupra chestiunii pasivității Românilor, în timpul din urmă mult ventilată în presa din capitală, — dacă voin socoti momentul binevenit.

„Vă mulțămesc foarte pentru această înaltă atențiune, cu care m'ați onorat în scrisoarea D-v. sosită eri aici. Dar eu cred, că discușiunile publicistice de controverse politice pot ave valoare practică numai atunci, când cel puțin terenul, pe care se mișcă vederile contrare, este comun.

„De a avut sau nu dreptate Ludovic Kossuth, când a zis: „Cestiunea naționalităților din Ungaria nu se va rezolva cu peana, ci cu sabia“, eu la aceasta, firește, nu aș pute răspunde, decât cu refrainul

lui Montaigne: „Que sais-je?“ (Știu eu?) „Un lucru însă e sigur: o rezolvare pactnică a diferențelor naționale nu se poate cugeta, decât numai pe baza legală-constituțională.

„Acesta este acel teren comun, pe care ar trebui să se miște și discușiunea controverselor naționale. Aceasta însă, cum știți, aici la noi nu se întâmplă în ce privește cestiunile naționale.

„Pe când noi, Români, ne aflăm pe acest teren, stând pe baza legală constituțională, pe atunci cercurile hotărtoare se cred dispensate față cu noi de libertățiunile constituționale, încătușând considerarea de acțiune constituțională politică a poporului român prin niște ordonanțe ministeriale.

„Ei bine, a mă pronunța eu asupra atitudinii politice a poporului român într'un timp, când acest popor este oprit de a-se pronunța el însuși în conferența sa de partid, în singurul chip competent, asupra propriei sale atitudinii, — mi-s'ar părere în adevăr nu numai ca o zădărnice pierdere de timp, nu numai ca o discușiune, care n'ar ave nici măcar o valoare academică, ci chiar ca un pas, care n'ar fi lipsit nici de un anumit colorit comic.

„După toate acestea, de sigur că nu veți lua în nume de rău, d-le redactor, dacă cu mulțămire refuz de a mă pronunța deja acum asupra pasivității Românilor în organul D-voastră.

„Vedeți, că nu e vina mea, nici a noastră a Românilor, dacă momentul pentru discușiuni serioase și pe terenul naționalist, încă tot n'a sosit.

„Poate va răsări odată și această zi cu mai mare bucurie, decât mine. Până atunci însă, D-le Redactor, nu ne rămăne decât să așteptăm amândoi cu paciență.

„Primiți etc.“

## Din Bucovina.

N-rul de Duminecă al „Patriei“, scăpat teafăr de ghiara censurei, publică la locul prim următoarea rezoluțiune a preoților din decanatul Rădăuți:

„Clerul decanatului Rădăuți, întrunit astăzi (15 Septembrie n.) într'o conferență extraordinară, adănc jgăit în sentimentele sale de sinceră și probată loialitate prin cuvintele presidentului țării rostite în ziua de 6/18 August cătră deputațiunea clerului, se simte necesitat a protesta cu indignare în contra învinuirilor absolut nejustificate cuprinse în menționatul răspuns și roagă, a lua clerul în scut intervenind la locurile competente, ca astfel de acușări neîntemeiate să nu mai provină în viitor. Totodată rugăm pe prea venerabilul Consistor să binevoiască a exprima loialitatea noastră nestrămutată cătră Maj. Sa Impăratul și cătră înalta Casă Domnitoare.“

Deputații români bucovineni din camera imperială și din dieta Bucovinei s'au întrunit din nou Luni, în 18 Septembrie n. în palatul țării în Cernăuți. La ordinea zilei a fost urmarea discușiunii din ședința trecută.

A 32-a confiscare. Confiscările continuă. N-rul de Vineri al „Patriei“ a fost în adevăratul sens al cuvântului ciungărit. Vre-o 18 pasage mai mari și mai mici au căzut pradă censurei.

Curat ca pe timpul lui Pace. Din cercuri guvernamentale, scrie „Patria,” se lansează știrea, că bar. Bourguignon a obținut disolvarea dietei. Tendința acestei noutăți se vede pe cale de o postă. E intenționată terorisarea partitului român. Dar acesta nu are motiv de a se teme de o disolvare. Acum, când chiar în cel mai apatic membru al națiunii noastre, grație politicii din piața Austriei, a intrat spiritul luptei, partidul nostru poate aștepta liniștit disolvarea dietei. Curat ca pe timpul lui Pace! Și noi sperăm că și rezultatul va fi același.

## NOUTAȚI

Arad, 19 Septembrie 1899.

Din cauza sfinte sârbătorii de mâne numărul proximal foaiei noastre va apărea numai Joi la amiază.

**Visitațiune canonică.** Înalt-preasfinția Sa metropolitul Ioan Meșianu tocmai acum se află în visitațiunii canonice prin arhidieceasă. Sâmbăta trecută la oarele 2 după amiază a sosit la Brașov, de unde și-a continuat calea spre Zărnești. La gara din Brașov metropolitul a fost salutat cu mari ovațiuni din partea numeroșilor fruntași romani din oraș, cari i-au eșit întru întimpinare. Erau de față reprezentanții tuturor bisericilor române din Brașov, în numele cărora l'a binevenat părintele protopop Ioan Petric, căruia înalt-preasfinția Sa i-a răspuns în alese cuvinte de mulțumire. În tot drumul său până la Zărnești metropolitul i-s'au făcut primii pași și amiază, condus fiind, de la intrarea sa în tractul Branului, cu banderiu de călărești și în sunetul clopotelor de la toate bisericile. De la Zărnești a plecat la Râșnov, ear' de acolo la Bran, făcându-i-se pretutindenea ovațiuni mari și însufleșite.

**Sfințire de biserică și petrecere în Bratca.** Ni-se trimite următoarea invitare la petrecerea cu joc, care se va ține în Bratca, la 12/24 Septembrie 1899, din incidentul sfințirii bisericii de către P. S. Sa Episcopul Aradului, Domnul Iosif Goidiș. Sfințirea bisericii va fi în aceeași zi dimineața la oarele 9. Inceputul petrecerii — la loc scutit — la oarele 4 d. m. Despre vic-tuale este îngrijit. Prețul de intrare pentru persoană 1 fl., pentru familie 3 fl. Oferte benevole s'nt a se trimite — în favorul bisericii — cassarului Ștefan Domocos, paroch în Bratca.

**Profesori de muzică.** „Gazeta Transilvaniei” de Sâmbăta spune, că se confirmă știrea, că dl. George Dima, distinsul profesor de muzică din Sibiu, se va strămuta la Brașov, unde va ocupa postul de profesor de muzică al școlilor medii și conducător al corului bisericii Sfintului Nicolae. În același timp, că dl. Timoteiu Popovici, care până acum a funcționat timp de doi ani, ca profesor de muzică la școlile române din Brașov, a fost angajat cu începutul noului an școlar ca profesor de muzică la seminarul arhidieceșan din Sibiu.

**Logodnă.** Dl. Romul Roșescu, funcționar la Consistoriul din Arad, s'a logodit astăzi cu doamna Georgina Antonescu, fiica dlui avocat Dimitrie Antonescu din Arad. Felicitările noastre!

**Pentru învățătoare.** Conform legii din 1890 despre darea de drumuri, învățătorii, al căror salariu nu trece peste 300 fl., sunt scutiți de această dare. O învățătoare, impunându-i-se a plăti dare de drum, a recurat la judecătoria administrativă, care a adus hotărârea următoare: De-oare-ce sub numirea „tanitók” din textul legii se se înțelege nu numai învățătorii, ci și învățătoarele, instructoarele (nevelónók), îngrijitoarele grădiniilor fröbeliane, în genere toți aceia, cari se ocupă ex professo cu instrucțiunea și educațiunea, — și fiindcă salariul recurentei nu trece peste suma de 300 fl.: are să fie scutită de aruncul dărei de drum”. Aragem atențiunea învățătorilor și învățătoarelor noastre asupra acestui deciu, spre știre și eventuală provocare la el.

**Samurache.** Numai acum, 5—6 zile după aparițiunea „Tribunei” dela 1/13 c., ne întrebăm un cetitor, că de ce nu observăm nimic la vorbele grave, cu care ne-a gratificat dl. Silvestru Moldovan, colaboratorul confratelui din Sibiu, în declarația sa publicată în suspomenitul număr, sub titlul de: „Ca să se știe”. Nainte de toate mărturisim păcatul nostru, că am scăpat cu totul din vedere declarația dlui Moldovan. Apoi cât privește „meritul cauzelor”, eacă echoul nostru pe deplin frătesc și sincer: Se vede, că simpaticul colaborator al suratei din Sibiu ia „politica” (cele politice), prea tragic, cu atât mai tragic, cu cât sunt tractate mai cu humor și cu bună voie — sub linie, în foiaș. Cine privește prin prisma așa de neagră și niște taieturi șagalnice în ale „politice”, n'ar trebui, în teză generală, nici să apuce cariera ziaristică. Fiindcă însă cunoaștem pe autorul atâtor scrieri frumoase despre „Tara noastră”, că nu e tocmai din fire așa vijelnică, nu ne putem explica isbucnirea lui decât printr'o singură împregiurare, anume că: dl. director al autorității îl va fi învinovățit și pe Samurache de „tradarea” secretelor redacționale. Și deoarece dl. director nu s'o fi mulțumit nici cu cele două categorice afirmări și asigurări din partea colaboratorului său, acesta s'a hotărât a dovedi nevinovăția sa cu o proză, de care sigur se căiește acum.

(Cronica asta, mă rog, s'a întârziat din cauza îmbulzeli de material. — Paginaturul „Trib. Pop.”)

**Alegere de notar.** În urma absicerii fostului notar Hirsch Béla din Chișineu (comitatul Aradului), pentru îndeplinirea acestui post vacant terminul noii alegeri este publicat pe ziua de 30 Septembrie n. Concursurile sunt a se subțerne până în 29 l. c. n.

**Escrocii jidani se înșeală ei între ei.** De câteva zile doi escroc „negustori” jidani din Arad, Fischer József și Schwemmer Adolf, — sunt arestați la tribunalul regesc din loc, și un senzațional proces de înșelătorie este pornit în contra lor. Cel dintâiu, Fischer József, un jidan sărac altmintrelea, a ținut să se îmbogățească iute și pe ușor, chiar și prin tragerea pe sfoară a fraților săi în Israel; ear' al doilea, Schwemmer Adolf, — l'a stat numai decât în ajutor spre îndeplinirea „planului”, pentru-cu profit avea să tragă și dînsul din geșeftul ovreesc. Fischer și-a procurat o mare cantitate de marfă de la o firmă ovrească din Viena, și și-a deschis prăvălie în Arad. A început să facă concurență mare ovreilor din loc, ear, în cele din urmă, s'a înstăuit însuși ca insolvent, în chipul cel mai ovreesc. Marfa, în preț de peste opt mii florenți, peste noapte și-a furat o el însuși din prăvălie — și „falimentul” a fost gata. În același timp însă întreaga marfă a vîndut-o compliceiului său Schwemmer. Escrocheria a eșit la iveală și confratele înșelat din Viena a venit însuși la Arad, ca să și vadă cu ochii pe auctorul înșelătoriei. Causa a ajuns la judele de instrucție; înșelătoria s'a adevărit și faptuitorii sunt puși la răcoare. — Se zice, că

„passivele” lui Fischer se urcă la 17.000 fl., ear' „activele” se află în prăvălia lui Schwemmer, care e transcrișă pe numele mamei acestuia.

Azi, pe semne, Ovreii nu sunt mulțumiți cu înșelătoriile ce le săvîrșesc între creștinii, au început acum să se înșele și ei între ei. Înainte numai!

**Casse de păstrare postale pe corăbii de răboiu.** Ministrul unguresc de comerț Hegedüs, în unire cu ministrul de finanțe va introduce o instituție folositoare cu începutul lui Octombrie a. c., adică casse de păstrare postale pe corăbiile de răboiu. Astfel de casse sunt introduse deja la marina engleză, franceză și italiană. Prin ele se face cu puțință personalului de serviciu de pe corăbii a-și păstra și fructifica banii câștigați.

**Examenele Conservatorului din București.** „România Musicală” în numărul său din urmă scrie: „Examenele clasei de cânt a d-lui Stephănescu a avut și în anul acesta, ca și în anii trecuți, un succes strălucit. Această clasă, pe care o putem numi cu drept cuvînt clasă de elită musicală, a fost așa de bine preparată, încât toți elevii, chiar și cei începători, s'au prezentat aproape ca niște artiști versați. Pomenim special pe d-nii: N. Corfescu și C. Rădulescu. Acești tineri, cari deja sunt artiști apreați, au, în favoarea lor, voce, fisic, inteligență, prezență și un talent deosebit. Arta cântului, completată cu studiul mimiceii, li-a dat alura artistică, cu care și vor face drum spre o glorie apropiată. Când niște tineri așa de talentați, au marele noroc să fie instruiți de către un măiestru de cânt ca dl. Stephănescu, om dotat cu o cultură deosebită și cu o inteligență rară, de sigur că nu vor mai întâmpina nici o greutate în calea lor artistică.

„Nu putem îndestul lauda pe măiestrul Stephănescu pentru meritele sale artistice-protagogice, de cari a dat atâtea dovezi. Vom urma cu plăcere progresele clasei d-sale și în anul școlar, în care intrăm, fiind siguri că și în lunie 1900 vom avea deosebită plăcere de a auzi pe elevii clasei d-sale”.

**Serviciul religios în Alsacia.** În toți anii, ziua de 7 Septembrie st. n. e celebrată în catedrala din Metz printr'un serviciu solemn în onoarea soldaților francezi morți la Metz în 1870. Și anul acesta a avut loc ceremonia funebă. În mijlocul catedralei, îmbrăcată în negru, se ridica un măreț catafalc înconjurat cu trandafiri și coroane. După serviciul religios dna Charpentier a făcut o colecție al cărei produs e consacrat întreținerii monumentului ridicat la cimitirul Chambière. Poliția germană n'a apărut de loc anul acesta la catedrală în timpul slujbei religioase. Faptul acesta se produce pentru prima oară. La amiază s'a format un cortegiu care a mers până la cimitir, unde au fost depuse coroanele de pe catafalc.

**Omor în Solnoc.** Mercuria trecută noaptea spre Joi dimineața un oribil omor a fost săvîrșit în orașul Solnoc. Brutarul ovreu Moller și soția sa au fost ucși în locuința lor prin mai multe lovituri de săcuri. Ca complicit în comiterea omorului sunt deînșuși doi feciori al bătrânului ovreu, cu care amîndoi erau certați de mai multă vreme.

**Culesul viilor în comitatul Aradului** se începe în zilele din urmă ale lunii curente și va ține până pe la mijlocul lunii viitoare; în Arad va fi în 9 Octombrie n.

**Expulsați.** Din Magdeburg se telegrafiasă, că căpitanul districtual de acolo a dat peste graniță 60 de Slavi austriaci.

**România la expoziția din Paris.** Comisariatul general român pentru expoziția dela Paris a trimis o circulară tuturor prefecturilor rugându-i, ca, în vederea apropiatei strîngerii a recoltei porumbului, să dea ordin să se adune dela producătorii de fructe câte un sac de boabă din fiecare calitate de porumb cultivat și câte 30 de stuleți întregi în foile lor și tot atîția cocenți dintre cei mai înalți și mai bine conservați. Toate acestea vor trebui să fie expediate, bine împachetate în lăzi, la adresa „Școlii de agricultură dela Herăstrău, prin gara Mogoșoaia”. Stuleții vor trebui să fie așezați în lăzi de lemn, învăliși în paie, ca să rămăe întregi, căci altfel sunt netrebuincioși. Aceste măsuri au de scop, ca porumburile românești să se prezinte bine la expoziția dela Paris, unde vor avea să rivalizeze cu porumburile americane. Produsele și obiectele destinate expozițiunii dela Paris (afară de cereale și lucrări de bele-arte), trebuie depuse sau expediate de către expozanți, cel mult încă la 15 Septembrie curent v., pe adresa: „Depositului central al Expozițiunii din 1900, întreprinsele Giagă-București”.

**Congres pentru orbi.** Legațiunea Republicii franceze a informat pe ministrul român de externe, că dela 1 până la 5 August 1900 se va ține la Paris, sub patronajul administrației franceze, un congres pentru îmbunătățirea sorții orbilor. Comisia de organizare din Paris dorind, ca la acest congres statul român să fie reprezentat prin unul sau mai mulți delegați, a făcut cunoscută această dorință guvernului român. Va fi și o expoziție de obiecte, servind la învățămîntul intelectual, musical și profesional al orbilor. Congresul se va ține la institutul național de orbi din bulevardul invalidilor.

## Partea Literară.

### BERNI DETRE

sau

cum se plagiază „Enciclopedia Română”.

Berni Detre, Berni Detre!...

Cine-i Berni Detre? Vre-un hoț celebru din China? Nu!... Vre-un anarhist italian și confrate de-al lui Ravachol? Vorbă să fie!... Atunci vre-un căpitan diu statul major al lui Attila, precum pare a indica accentul hunic al cuvîntului?... Asta da, aici ne-am mai apropiat. Cel puțin așa ne învață „Enciclopedia Română”, „valo-roasa publicațiune” din Sibiu, că Berni Detre este un erou de pe timpurile Hanilor și ale Goților, e un „centru al eposului eroic german”...

Vă întreb pe toți acei muritori, cari și-au auzit în viața voastră că mai există și o literatură germană pe acest pământ, dacă și-au avut vre o cunoștință de acest fenomenal erou Berni Detre, până-ce nu vi-a descoperit un genial și totodată maritimios redactor al „Enciclopediei”, ... poate chiar dl. Director?

Eu unul, să mă bată Dumnezeu, de-am știut, dar de bucurat n'am bucurat când am citit despre el pentru-că nu e lucru de toate zilele a citi despre eroi atît de mari și cu toate acestea necunoscute, ca Berni Detre! Și cum mie îmi plac mult figurile legendare germane voiam să aflu amănunte despre acest nobil erou, și m'am adresat îndată la toate izvoarele, unde puteam crede că voi găsi ceva asupra lui. Am consultat pe Grimm („Deutsche Heldensag”, Göttingen 1829) și — nimic! Am căutat la Scherer și Müllenhof, earși bărbați competenți în materia aceasta, dar... ear nimic. Am răfoit scrierile lui Eugen Mogk, Massmann Symon și alți germaniști, a căror preocupare de căpitanie este tadelnică cu miturile germane și hunice. Dar înăldar furtate, Berni Detre ca'n palma! Atunci în demădejea mea, am lăsat pe nemți, și mai mult din glumă decât serioș m'am adresat



unui isvor ungueresc, despre care știam, că din el se înfulește cu multă dragoste și „valoroasă publicație” — „Enciclopedia Română”. Și așa s-a deschis isvorul, precum zicea sfântul din poveste: „masă întinde-te” — am zis: „Pallas—deschide-te!” Și o minune! Mi s-a deschis lexiconul ungueresc milenar „Pallas”, tomul XIII, pagina 29 și acolo eată pe eroul mult căutat, eată pe Berni Detre al nostru. Scumpul nostru Berni Detre!

Chestia fiind de oare care interes literar și totodată instructivă, pentru că ne arată... cum se creiază eroii legendari, n-o pot ține pentru mine, ci o pun aici spre vedere publică. Fiind că aș dori ca să arăt totodată și cum se scrie „Enciclopedia Română”, pun două texturi alături, în care se vorbește nu numai despre Berni Detre, ci în genere despre o parte din literatura germană. Eată acele texte:

Pallas nagy lexikona, XIII. p. 29.

I. Pogányöskor, Nagy Károly trónra léptéig. K. u. 768...

„Anépvándorlás a régi törzsekkel együtt megszűntette a régi költészetet is, melynek egyetlen emléke gyanánt a merseburgi rólokások maradtak fel. A népvándorlás korzako eseményeiből alakult a ké öbbi főtárgya, a hősmonda melyben történeti és mitikus emlékek és képzetek nagyszabású egészzé olvadtak össze. A hősmonda mint történeti hagyomány éltánép ajakán, de nyomban tárgyává lett a költészetnek is, hisz jórészen ilyen epikai dalokból merítették lordanis a gótoknak, Paulus Diaconus a longobárdoknak, Toursi Gergely a frankoknak, Saxo Grammaticus a skandinávoknak ősi történeteit. E hősmonda központja Nagy Teodorich a gótok legjelesebb fejedelme, a mondában Berni Detre lett, kinek alakjához a hagyomány a népvándorlás leghatalmasabb alakjait Ermanrichot, Attilát és Odovákárt kapcsolta. De nem csak a hősmonda indult ki a gótoktól, hanem maga az irodalom is. Ulfilas irt elsőben valamely német nyelven, ő alkotta meg az első modern irodalmat, ő fordította le először a szentírás egy modern nyelvre. A gómondák és hőltészet gyorsan futott el a többi german törzsekhez, k nek fejedelmei, mint p. Chlodovech frank király a gótoktól kértek költőket. A frankok az V. századtól kezdve mind nagyobb hatalomra emelkednek. Náluk keletkezett a hősmondák kéőbb legépszerűbbé: a Niebelung monda, melyben a régi Siegfried és

Enciclopedia Română XVI. pag. 533.

I. Epoca păgânismului, până la urcarea pe tron a lui Carol cel mare.

„Migrațiunea popoarelor a produs mari schimbări în literatura germană, din care drept unic monument au rămas posterităților descendențele merseburgiene. Din evenimentele epocii de migrațiune s'a dezvoltat eposul eroic în care reminiscențe istorice și mitice și produse ale fantasiei s'au contopit într'un întreg grandios. Din elementele acestea rămase ca tradițiunii în graiul poporului, și a construit lordanis istoria străvechie a Góților, Paul Diaconul a Longobardilor, Grigorie de Thours a Francilor și Saxo Germanicus (sic!) a Scandinavilor. Centrul acestui epos eroic (hősmonda, Helden-sage!) II. Ch.) Teodorich cel Mare în tradiții a devenit Berni Detre (ásta II Ch.), la a cărui figură s'au adăugat cele mai puternice figuri (excellentă traducere!) (Ch.) ale migrațiunii popoarelor: Ermanerich, Atila și Odoaker. Nu numai eposul (hősmonda!) (Ch.), ci și literatura însuși a pornit (indul ki!) (Ch.) de la Góți. Episcopul Ulfilas a tradus de primată scriptura în altă limbă de cât cele clasice. Eposul și poezia gótică (adeck eposul nu i poezie!) (Ch.) a trecut în scurt timp și la celelalte triburi (!) germane, al căror principiu s. e. Chlodovech regele Francilor, de la Góți cereau poezii pentru curtea lor. De la secl. V. însă Francii devenind tot mai puternici au luat conducerea și în literatură. La ei s'a dezvoltat ramul, mai târziu cel mai popular, al eposului

Brunhildmitosz, a meroving és a burgund királyok történelme és a gót hagyomány egyes részletei hatalmas alkotásá forrnak össze. A frankok azonfelel főkrolják és tovább fejleszték a Berni Detréről szóló gót mondát, valamint azokat a hagyományokat, melyeknek központjában Hugó és Wolfdietrich, Walter és Hildegunde és a bájos Gudrun állanak. E költészet egyetlen maradványa a VIII. sz. végén följegyzett Hildebranddal, a gótmondának a megkapó epizodja, mely Hildebrandnak és Hadubrandnak az apának és fiúnak tragikus párviadalát tárgyalja...

Ei, acum ați deslegat „rebus”-ul? Văți convins că Berni Detre este un erou german? ... Dar bine, cum se face de nici un manual de literatură germană, nici o carte specială nu cunoaște numele lui? Foarte simplă: Acest Berni Detre nu se cheamă astfel; numele lui este Dietrich von Bern, ear Maghiarit, carl cum știți, le maghiarizează pe toate, carl din Friedrich Schiller fac Siller Frigyes și din Wolfgang Goethe fac Göte Farkas, au tradus în același chip pe Dietrich von Bern și l'au făcut Berni Detre, cum ar face bunăoară și din Ilie Dalan dela Micești, dacă ar fi el centrul unui epos mai eroic precum este: Kisfaludi Dajna Illés. Așa stăm cu Detre.

Dar cine poate pretinde dela un director al unei „Enciclopedii”, care pe de o supra mai e și „deutsch erzogen”, ba mai e chiar și „berühmter Schriftsteller und Gelehrter”, ca să știe, că în miturile (nu „epos” cum a binevoit a traduce) germane n'a existat nici când un individ cu numele Berni Detre, ci un anumit Dietrich von Bern, învingătorul lui Odoaker, eroul, pe care legenda confundându-l cu tatăl său Theodemir, îl face căpitan în garda lui Attila, în fine eroul, despre care ultimul gimnast din o școală germană multe i-ar fi putut povesti domnului director al „Enciclopediei”...

Dar pricina nu zace numai aici. Ceea-ce s'ar fi putut pretinde dela direcția „Enciclopediei” este, ca să nu plagieze așa de fără nici o considerație la faptul, că „Enciclopedia” este o publicațiune patronată de „Asociațiunea Transilvană” și că prin asemenea procedură umbra se aruncă și asupra Asociației. Și notați bine, că n'a fost plagiată numai partea citată de mine, ci întreg articolul „literatură germană”, — un articol de 5 coloane, scos din articolul „német irodalom” al lui Pallas, fără ca să indice isvorul, fără a adăuga dela sine măcar o iotă, dar prescurtând în așa chip puțin inteligent isvorul maghiar, că părțile cele mai importante se omit spunându-se bunăoară despre Schiller și Goethe, — a căror importanță trebuia fixată și în cadrul expunerii generale a literaturii germane, — mai puțin decât despre „cismariul” Hans Sachs sau altul de teapa acestuia. Și câți alți articoli mai sunt scoși din „Pallas” și din Mayer!

Și acum să vedem, ce dovedește plagiatul arătat? Eată ce:

1) Că cei ce conduc publicația din Sibiu în ale literaturii germane sunt absolut — bătă, pentru că n'au știut să producă un articol original în românește asupra acestei materii, nici n'au știut la ce isvoare competente să se adreseze, ci au recurs la un isvor în limba maghiară. A voi însă să popularizezi literatura germană în românește din o scriere enciclopedică maghiară, este o — absurditate.

2) Că cei ce dirigiază „Enciclopedia” nici traducerele nu le știu efectul, ci cu o extremă superficialitate traduc pe „Grammaticus” cu „Germanicus”, „hősmonda” cu „epos”, ear ceea-ce trebuia să traducă, pe

eroic: legenda Niebelungilor, în care miturile despre Siegfried și Brunhilda și istoria regilor merovingian și burgunzi se contopesc în grandioase creațiuni. De asemenea și legenda despre Berni Detre, tradițiile despre Hugodietrich, Wolfdietrich, Walter și Hildegunda și încântătoarea Gudrun. Toate acestea erau și în graiul poporului. Din acest ram nu au mai rămas de cât cântecul Hildebrand, de la finea sec. VII., frumosul episod, în care este descris duelul dintre Hildebrand (tatăl) și Hadubrand (fiul).

Berni Detre, nu'l trafulc de loc, ci lasă neschimbat, făcându-se astfel de ris nu numai în ochii nostri, dar mai ales înaintea străinilor, a Germanilor, carl eventual își vor lua osteneala, să controleze ce scriu Românii despre literatura lor. (Dacă tocmai nu voiați să scrieți „Dietrich von Bern”, de ce nu l'ați românizat și după pilda Ungurilor să-l faceți Detrea Bernescu?)

3) Că dl director al „Enciclopediei” nu ține cont cel puțin de reputația colaboratorilor săi, între carl tot mai sunt și de acela, carl nu vor îngădui, ca și în numele lor să se plagieze și să se scrie caraghioslcuri.

4) Că — în fine — „Asociația” face foarte rău că mai patronează asemenea publicațiune, care este un blam vădit și pentru ea. S'a spus demult, că „Enciclopedia”, așa cum se face, este o interpretare negustorească și nu literară. Dar, dacă „Asociația” vrea să facă negustorie și-și dă negenată firma la acest lucru, să imputernicească mai bine pe primul său secretar a face o achiziție de boi, de rimători și de alte dobitoace, cu carl va pute face desigur o rentabilă afacere. Literatura însă să o lase în pace!

Sic non itur ad „Astra”, — iubite Berni Detre! La revedere!

II. Chendi.

Feluriml.

Un lagăr străvechiu roman. Cu privilegiul unor săpături făcute pe țărmul drept al râului Narenta în apropierea orașelului Caplina din Herțegovina, s'a descoperit un mare lagăr roman, foarte bine conservat, despre care archeologii cred că a fost construit sub împăratul Nero în primul secol al erei noastre și că a fost distrus de un incendiu. Lagărul are o lungime de 10 metri și o lărgime de 80. Parte din zidurile și gangurile boltite ale lagărului sunt încă destul de bine conservate. Zidul din împrejurime are trei porți, dintre carl una o înălțime de 2 caturi. Treptele de scară de prin turnuri sunt pe deplin conservate, decorațiunile acestor turnuri sunt încă vizibile. În ruinele taberei s'au găsit mai multe unelte de gătit precum și o mulțime de arme.

BIBLIOGRAFIE

„Teoria Dramel”, valorosul op literar didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramel” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

ULTIME ȘTIRI

Complot contra Republicei.

Paris, 18 Septembrie.

Senatul, transformat în înaltul tribunal de stat, a început azi pertractarea procesului pornit contra celor inculpați de a fi făcut încercări pentru răsturnarea Republicei. Când procurorul general al Republicei a isprăvit cetirea actului său de acuză, servitorii-păzitori ai Senatului au procedat la depărtarea publicului; după aceea Senatul s'a alcătuit în „sfatul de acuză”.

Enorma mulțime de lume stă înaintea palatului „Luxemburg” unde se afla Senatul.

ECONOMIE.

Grane.

Prețurile de la 18 Septembrie.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.75—7.80 fl.	8.70—8.90
mai slab	7.50—7.70	8.48—8.77
Cucurus vechiu 5.	—5.20	5.05—5.25
nou		5.07—5.17
Orz vechiu	5.20—5.30	6.35—7.—
nou	4.80—5.—	6.——6.50
Secară Aug.		6.40—6.65
pe Oct.	5.80—5.90	6.15—6.65
Ovăs Aug.	4.40—4.50	5.55—5.65
Oct.	—	5.14—5.15

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iulie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	18.90	19.—	—
Ruble rusești 100 à	196.—	197.—	—
Galbeni	5.58	5.68	—
Napoleon-d'or	9.48	9.55	—
100 Marce germane	58.50	58.95	—
Livre sterling	11.90	12.50	—

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ 98	„ 40.—43.—
Lucernă: ung.	„ „	„ 40.—43.—
ital.	„ 98	„ 45.—47.—
In, după calitate	„ „	„ 10.50—11.—
Ulei de napi	„ „	„ 88.—
Petrol american rafinat fl.	22.50	100 kl
rusesc	„ 20.—	„ „
de Orșova	„ 19.—	„ „
de Brașov	„ 18.—	„ „
Spiri grob pentru rafinat fl.	16.50—16.75	
Lână: de vară	„ 90.—92	
vântată	„ 90.—98	
albă	„ 108.—114	

Păștaloase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.—	6.50
cenușii	„ 7.25	7.75
colorate	„ 5.75	6.—
Linte	„ 10.—	16.—
Mazere pentru fert	„ 11.—	—
curățită	„ 17.—	—
Macu	„ 31.—	33.—

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl fl.	137.—140
„ 14—20	„ 143.—148
Zweisatz	„ 20—22 „ 133.—135
Dreisatz	„ 22—24 „ 140.—142
„ 25—26	„ 143.—145
„ 26—30	„ 145.—148
de bivoli	„ 28—32 „ 142.—144

Porci:

(Piața Steinbruch)

2 August

Ungare; greutate:	
bătrâne 320—330 kg.	40—42 cr. p. kg.
tinere 320—330	„ 44—44.5 „ „
„ 250—300	„ 44—45 „ „
până 250	„ 45—46 „ „
mijlocie 240—260	„ 47.5—48 „ „
Române	„ — „ „
Sârbești	„ 44.—46 „ „

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.  
Redactor responsabil Ioan Basan Sirlanu

## Un tiner român,

candidat de avocat

poate fi aplicat în cancelaria lui **Mihai Velciu**, avocat în **Chişineu**, dela 1 Octombrie 1899 calendarul n. pe lângă condiţiuni favorabile.

A se adresa la numitul avocat. 878 1—3

### Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe **Quart. III respective semestrul II. 1899 la**

## „TRIBUNA POPORULUI“

Condiţiunile de abonament, însemnate şi în fruntea folii, sunt cele următoare

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—  
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—  
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50  
Pe o lună . . . . . „ 1.—

Pentru România şi străinătate.

Pe un an . . . . . franci 40.—

### NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonaţi deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale folii de zi, plus un adaus popular de 4 pagini.

Administraţia  
„TRIBUNA POPORULUI.“

„Foaia Pedagogică“, ce apare la 1-a şi 15-a a fiecărei luni în Sibiu, sub direcţiunea dlui Dr. D. P. **Barcianu**, în Nr. 15—16 (din August), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în şcoala populară, de **Iosif Velcean**, învăţător. — Disciplina şcolară, de **Nicolau Simulescu**, învăţător. — Modele de lecţiuni: Fata sâracului cea isteasă (poveste de P. Ispirescu), de Dr. **Petru Span**. — Informaţiuni. — Felurimi — *Idet fundamentale în Economia Politică* şi o nouă teorie sociologică, de **Ioan Socaciu**, profesor în Braşov, a apărut în tipografia A. Mureşan din Braşov, în editura autorului şi se poate procura de-acolo pentru preţul de 65 cr.

A apărut „LITURGIA sfântului **Ioan Crisostom**“ de **Nicolae Ştef**, inv. în Arad, ediţia II. pentru cor mixt, cu mai multe priceşne, irmoase, şi un adaus de cântec naţionale. — Preţul unui exempl. 3 fl legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administraţia „Tr. Pop.“

Cartea plugarilor de **Ioan Georgescu** costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

## Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeş.

Director: E. Hodoş.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, *Realităţi şi Visări*, novelete

Nr. 2. **Iosif Bălan**, *Iancu de Hunyad*.

Nr. 3—4. G. Coşbuc, *Versuri şi Proză*, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, *Fabule alese*.

Nr. 6. N. Macovişteanu, *Dela Sat*, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoş, *Intocmai!* comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, *Istoria Ţigănilor*, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoş, *Convorbiri Pedagogice*.

Nr. 11—12. E. Hodoş, *Căntece Bănăţene*, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoş, *Căntece Căţaneşti*, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Ciăciunescu, *Copii de găsit*, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, *Numiri de localităţi*.

Nr. 18—22. Zotti Hodoş, *Pofta bună!* Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina, *Din Ist. Banatului Severin I.*

Nrele viitoare: *Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.*

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria şi Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infiinţarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitaţi a ne înştiinţa, ca să ştim câte exemplare să tipărim.* Direcţia.

*Gramatica Română*, pentru învăţământul secundar, de **Ioan Petran**, profesor la seminariul român gr. or. din Arad Partea I. Etimologia. A apărut în a doua ediţie, ceea ce încă dovedeşte valoarea acestui bun manual de şcoală şi buna primire de care prima ediţie s'a bucurat din partea celor competenţi. — Preţul e 1 fl. şi se poate procura dela autorul din Arad, în a cărui editură a apărut. — Manualul este aprobat şi din partea ministrului ungurese de culte şi instrucţie publică.

„*Marşul studenţilor din Braşov*“ se numeşte o nouă compoziţie musicală a tinerului maturisant dela gimnaziul român din Braşov, **Iustin Cl. Iuga**, care a dat şi până acum frumoase probe de talentul său musical. Compoziţia a apărut în editura autorului şi costă 20 cr. Studentii însă o pot procura direct dela compositor, în *Gherla*, cu preţul jumătate.

AVIS. P. T. domni învăţători şi colegi. La multele întrebări ce mi-se fac, cu onoare vin a răspunde, că deşi am intrat în statul de pensiuie, dar' lucru şi mai departe pe terenul literar-didactic, şi pentru noul an şcolar 1899/1900 pot servi cu manualele mele didactice — scrise cu multă îngrijire — într'o limbă uşoară, metodă practică şi amăsurat gradul de înţelegere a tinerimii noastre din şcoala populară, ca aşa cartea să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60 cr. 2. Micul abecedar P. I. ediţia IX. pentru I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. II. ediţia V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul legendar P. III. ediţia V. pentru III. şi IV. an. 30 cr. 5. Exerciţiul intuitive ediţia III., pentru învăţători 30 cr. 6. Metodul de procedere, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia, ediţia VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socoata P. I. ediţia IV. 20 cr. 10. P. II. ediţia II. 20 cr. 11. Tabelele, măsurile şi anii ediţia III. 6 cr. 12. Istoria naturală, ediţia VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediţia IV. (clasa III. şi IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediţia II. (clasa IV. şi V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria R-lor 30 cr. 18. Micul gratulant 30 cr. 19. Cântările Vitelemului 10 cr. 20. Invetitură despre bani nr. 2 cr. Cu stimă colegială **Ioan Tuducescu**. (Com. Temes) posta B.-Lippa.

Tabloul (fotografie) celor cari au participat la aduna. generală a „Reuniunii învăţătorilor români din dreapta Murşului“ ținută în Moneasa, este gata. El face cinste atelierului dlui **Honisch** din Arad. Cine voeşte să-l aibă, să se adreseze dlui **Honisch István**, Arad, Szabadságtér 3. Exemplarul costă 1 fl.

„Isvorul Precestei“, canon de rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu, o carte folositoare tuturor creştinilor, extrasă din „Penticostar“. — Preţul 12 cr.

„Trei Doctori“, comedie într'un act, localisată din limba germană de **Virginia A. Vlaicu**. — Preţul 20 cr.

„Poveşti populare“, de cuprins morale culese de **S. Teodorescu-Chirileanu**. — Preţul 8 cr.

„Pălăria Ceasornicului“, comedie într'un act de **Mdm. Emile de Girardin**, localisată de **A. G. N.** — Preţul 25 cr.

Toate patru se pot procura dela librăria **Ciurcu** din Braşov.

### La administraţia

## „Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri şi broşuri:

„Teoria dramei“ de **Dr. Iosif Blaga**. Preţul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin **Ioan Genţ**. Preţul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de **Dr. R. Ihering** traducere, de **T. V. Păcăţeanu** Preţul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de **Iudita Secula**, Preţul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă şi versuri de **Sextil Puşcariu**. Preţul 80 cr.

„Vieritul“, de **Petru Vancu**. Preţul 50 cr.

„Pribeag“, de **I. Sceopul**. Preţul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectui prompt, rugăm a se adauge şi spesele de porto postal.

Administraţiunea „Trib. Pop.“

„Povestea unei coroane de oţel“, de iubitul nostru poet **George Coşbuc**, a apărut în Bucureşti, în editura librăriei **C. Sfetea**, cu o mulţime de ilustraţiuni intercalate într'un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu frumos şi cât se poate de bine îngrijit. Preţul: 1 leu 50 bani.—Din titlul cărţii încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restaurarea domniei româneşti şi războiul pentru neafermare“, scrisă anume pentru *terănin-e*. Incepând dela introducerea, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, îndeosebi, este scrisă cu atâta foc şi dragoste de neam, cu atâta măiestrie şi farmec şi într'o limbă atât de dulce populară, încât, începând odată s'o citeşti, n'o mai poţi lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Şi după ce ai cetit-o odată, din nou o'ncepi şi mereu o ceteşti şi tot nu te mai saturi. — O adevărată podoabă literară şi un mărgăritar nepreţuit în literatura noastră populară. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta ţaranului cărturar nu numai în România, ci în toate ţerile locuite de Români,—nemăsurat va fi. Va reînvia, unde va trebui, va potenţa, unde este: adevăratul simţ naţional, iubirea curată de neam şi de patrie, îndemnul spre fapte mari şi glorioase şi neclintita dragoste pentru limba strămoşască.

Un păcat neiertat va comite ori care familie românească, din saloane până în bordeiu, — care ar întrelăsa a-şi împodobi masa şi biblioteca cu acest mai nou mărgăritar literar al iubitului nostru poet **Coşbuc**.

„Foaia Pedagogică“ apare în Sibiu sub direcţiunea dlui Dr. D. P. **Barcianu**. În Nrul 17 din 1/13 Sept. anul al III-lea are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în şcoala populară (continuare), de **Iosif Velcean**, învăţător. — Ceva asupra

ocuzaţiunilor de casă. — Din literatura şcolară. — Informaţiuni. — Felurimi. — Corespondenţă.

Almanach. edat de „*Reuniunea învăţătorilor români*“ de la şcoalele confesionale gr.-or. din diec. *Caransebeşului*, din incidentul *adunării generale jubilară*, ținută în zilele de 10/22 şi 11/23 Septembrie 1895, cu care ocaziune s'a inaugurat monumentul lui **Constantin Diaconoviciu-Loga**. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harnica reuniune a învăţătorilor nostri din diecesa *Caransebeşului* a scos de sub tipar în „*Tipografia diecesană*“ din *Caransebeş* un op voluminos, peste 230 pagini, în format mare şi elegant, având un cuprins bogat şi de interes general. Preţul cărţii este numai 1 fl. v. o. şi se poate comanda de la „*Librăria diecesană*“ din *Caransebeş*.

*Gramatica Română* pentru învăţământul primar, partea I. de **Ioan Petran**, profesor siminarial (apărută în Arad, 1898 preţul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consistor din Arad. Venitul curat al acestei cărţi didactice este destinat pentru înfiinţarea unui fond, din care să se premieze învăţătorii nostri, cari se vor distinge pe terenul învăţământului şi, îndeosebi, în propunerea limbii materne. Se poate comanda şi dela adm. „*Tribunei Poporului*.“

„*Drepturile, datorinţele şi responsabilitatea membrilor de direcţiune*“, de **Alfred Kormos**, trad. de **Constantin Pop**, funcţionar la „*Albina*“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcţiunea tuturor institutelor de bani şi a ori-cărora societăţi pe acţi. Costă 1 fl. 50.